

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Angleška nevtralna.

Telegraf nam je zadnjega aprila prinesel veselo novico. Angleži oficijalno oglašajo svojo nevtralnost. Uradni list angličanske vlade prinaša 30. aprila datirano proklamacijo kraljice, v katerem ona naznanja ostro in nepristransko nevtralnost Angleške v rusko-turški vojski in vsem podložnikom zaukazuje, naj se tega držé.

Torej konec vsega rožljanja se sabljo od strani lorda Beaconsfielda, vse grožnje od strani lorda Derbyja, nepristop k berlinskemu memorandumu, odgovor k Šuvalovemu pristavku k protokolu — vse je bilo le angleška sleparija, veliko krika in vika, a nič jaje; ogromne besede, a ne srca in ne moštva. Udali so se kramarji in v kot stisnili.

„Anglija ne bode nikoli mogla pripustiti, da bi Rusija pala z orožjem nad Turčijo.“ Tako so pred letom, pred pol letom in še kasneje z vso gotovostjo prorokovali vsi sovražniki narodne ruske in slovanske stvari. A zdaj vidimo, kaj vedo ti proroki! Protivno se je zgodilo.

Vspreh, odločno dejanje, to dan denes velja; temu se Evropa nij ves zadnji čas nikjer več ustavljati upala. Plesnjeve diplomatične tradicije, zastareli hlapčevski nazori, po katerih bi se politika imela ravnati po gotovih naučenih izgledih in ukih, mečejo se dan denes vedno bolj ob tla in naravno pravo zmaguje, narodnostna politika prodira v romanskem, germanskem in slovanskem svetu.

Kakor je Angleška, ko je bilo treba dati si za svojega turškega varvanca puščati na krvi, lepo svoj hrbet nazaj vzmaknila, tako bode tudi onih naših nemških ustavoverceev in Magjarov zmanjkalo ob pravem času, kateri zdaj vedno in toliko hujskajo zoper sveto vojsko-rusko-slovanskega

carja osvoboditelja proti turškemu divjaštvu in barbarstvu. Tvrdo se nadejamo, da bode Bog blagoslovil slovansko rusko orožje, da bode ruski vspeh velik, Turek poražen, potem ne bode Slovan vprašal oholega Magjara in dunajsko-nemškega juda, ali se sme na iztoku par svobodnih državic osnovati.

Vojska.

Deževje je po Rumuniji pota omeščalo in na mnogih krajih preplavilo. V Malej Aziji je celo sneg na potih Rusom. Rusi se morejo zarad tega le počasi premikati. Gre doč morajo prej pota in železnice popravljati. Rumunci jim pomagajo. Vreme je zdaj tudi doli boljše, za to smemo uže v kratkem pričakovati, da čujemo o ruskem zasedenju donavskega pobežja.

Turki so vzeli, kakor se „Pol. Corr.“ iz Bukurešta poroča, dva rumunska vojna parobroda.

Preko Poljskega se javlja, da se v Rusiji uže tudi reserve kličejo pod orožje, ker Ruska hoče jeden milijon vojakov pripravljenih imeti.

Hercegovinski vstaši so Turke v nedeljo prijeli pri Nevesinji in jih 15 ubili.

Rumunski minister je v senatu rekel, da so Rumunci sicer Kalafat popustili, ali če bi Turki hoteli bolj v notranjo Rumunijo marširati, branila bi jim rumunska vojska. — Verjetno je torej, da bode Rumunija še tudi vojsko napovedala.

Preko Londona se poroča 28. aprila iz Erzeruma v Aziji: Ena ruska kolona maršira proti Ardahanu. Rusi, zelo močni na konjici, vozijo mnogo obsedovanjskega orožja soboj.

Ravnopravnost slovanskega jezika pred državnim sodiščem.

Dunajski časniki so te dni prinesli sledečo, za nas Slovane prevažno, za našo narodno borbo o jezikovej ravnopravnosti slovensčine v šolah prezanimivo in vele podučno poročilo izpred najvišjega političnega državnega sodišča na Dunaji:

„Pred državnim sodiščem se je prošli četrtek obravnavala tožba občin Ober- in Nieder-Themenau in Bischofwart na spodnjem Avstrijskem proti naučnemu ministerstvu, češ, da je to član 19. državnih osnovnih postav od 21. decembra 1867 prestopilo s tem, da je v tamošnjih ljudskih šolah uvedlo nemški učni jezik. Stvar je ta-le:

„Z odlokom od 4. novembra 1875 je sklenil deželni šolski svet spodnje-avstrijski, da ima v vseh ljudskih šolah spodnje Avstrije učni jezik biti nemški in da se ne sme podučevati v kakem slovanskem „idijomu“, ki se govori v nekaterih občinah. Proti tej naredbi so omenjene češke občine rekurirale na učno ministerstvo, katero je pa z odlokom od 11. decembra 1876 po večjem potrdilo naredbo spodnje avstrijskega deželnega šolskega sveta, pa dovolilo, da se v tožečih občinah, dokler bode treba posredovati nauk v nemškem jeziku se slovanskim, nameste učitelji, ne da bi tem bilo treba dokazati formalne učne sposobnosti v tem jeziku.

„Od strani vlade, katero zastopa sekcijski načelnik naučnega ministerstva Lemayer se temu protistavlja, da je v prvem odstavku čl. 19. državnih osnovnih postav obsežena le splošna vodilna misel brez praktičnega izvedenja, prava pravcata dispozitiva je v 2. in 3. pasusu tega članka, iz katerih se vidi, da se razteza le na oni jezik, ki je v deželi v rabi,

Listek.

Prizigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins poslovenil J.)

Drugi del.

Šesto poglavje.

(Dalje.)

Emilija je mislila, da se počuti prav dobro, kjer je, ter se je bala, da ne bi gospe Jeremijeve ne nadlegovala.

„Emilija! ne govorite mi od nadležnosti. Mene in gospo Jeremijevo bi pa vendar lahko boljše poznali. Pridite le jutri, prišel vam bode na železnično postajo naproti. Z Bogom!“ In vzel je klobuk ter otšel.

Jerica je šla za njim. „Vidim, čestiti gospod doktor, vi mislite, da Emiliji tukaj nij po volji.“

„Ne, kako bi bilo tudi drugače? Na eni strani šumenje morja, na drugej pa kričeči otroci gospe Kraljeve; to zadostuje, da bi jej uničilo moči. Tega nočem imeti. Ta kraj nij za Emilijo in za to jo jutri pripeljite k meni.“

„Otroci navadno ne kriče tako zelo, kot denes,“ odgovorila je Jerica smehljaje, „kar pa se tiče morja, poslušaj Emilija prerada šumenje valov. Poseda in poslušaj jih večkrat cele ure.“

„To sem vedel,“ rekel je doktor, „in tega ne sme. To nij za njo, dela jo žalostno, in celo ne ve, zakaj. Pripeljite jo v Boston, kot vam rečem.“

Še le čez cele tri tedne po dohodu svojih gostov se je mogel priljubljeni zdravnik odkrižati svojih bolnikov, da bi se nekaj tednov na potovanji razveseljeval. Zarad samega sebe bi bil se komaj zmisil na kaj tako ne-navadnega, kot je bilo potovanje; tudi njegova

žena je mnogo rajša imela svoje ognjišče, nego druge kraje, tako da jo je bolelo, ko je morala odpotovati v tuje kraje. A oba sta precej dovolila žrtvovati svoje stare navade in šege blagru svojih mladih prijateljic.

Emilija se je počutila očitno boljše, tako, da se je radovala, da bodo obiskali Zahodni ert, Mačjo smrt in Saratogo; ko pa je pomislila, kako zelo bode ta izlet najbrže veselil Jerico, čutila se je za pot močno okreščano. Jerici je bilo treba te premembe in tega notranjega veselja skoro ravno toliko, kot Emiliji. Pri izredni vročini zadnjih tednov in neprestanem bivanji pri bolnici so obledela njena rudeča lica, skrbi pa težave so pa tlačile njeno srce. Ko se je pa Emiliji zadrjčilo nekoliko zboljšalo in je tako rada sprejela načrte doktorjeve, znebila se je Jerica svojega strahu. In ko je za prijateljico in za sebe pripravljala obleko, bile so njene noge zopet

in da so narodi le tam enakopravni, kjer stanejo drug poleg drugega. Na spodnje Avstrijskem pa je nemški jezik gotovo deželni jezik in odlomki drugih narodnostij, ki so nezrečeno majheni, se ne morejo smatrati kot enakopravni, da bi se za nje posebno deželno šolsko nadzorstvo in nalašč za to izurjeni ali od drugod poklicani učitelji namestili.

„To se tudi ne daje izvesti. Gotovo je težko, da se pojem naroda precizira, a deželni svet to uže sme storiti. Končno se predlaga, naj se tožba odbije.“

„Zastopnik tožečih občin dr. Dostal pojasnjuje v svoji repliki pojem naroda kot organsko sestavljenega telesa več rodbin enake narodnosti in jezika in meni, da se je vlada tudi po tretjem odstavku člana 19. drž. osnovnih postav krivega storila žaljenja prava.“

„Odlok državnega sodišča se glasi: Odlok naučnega ministerstva, po katerem se odobruje sklep spodnje-avstrijskega deželnega šolskega sveta: da se ima v imenovanih treh občinah učenje v nemškem jeziku z izključenjem slovanskega materinega jezika vršiti in da se naj v posredovanje razumljenja nemškega nauka nameste učitelji, ki so slovanskega jezika zmožni, a nemajo formalne učne sposobnosti v tem jeziku, se je storil krivega prestopka člana 19. državnih osnovnih postav. V motivih se naglašja, da po statističnem izkazu zadnjih dveh uradnih števljenj ljudstva živi v omenjenih treh občinah 2500 duš, ki se po noši, običajih in jeziku morajo smatrati kot slovanske občine z izključno slovanskim prebivalstvom. Mora se torej v teh občinah slovanski jezik smatrati kot ljudski jezik in tožniki imajo popolno pravico, da se njihovi otroci podučujejo v materinem slovanskem jeziku. Razlogi, katere navaja vladni zastopnik, niso taki, da bi se se stališča prava na nje obziralo.“

Iz tega naše občine, naši narodni šolski zastopi in naši patrijotje po deželi sploh vidijo, kam se je obrniti in sicer z vspohom pritoževati, če se kratijo pravice našemu jeziku v šoli.

Vidite jih pa tudi Čehov! Ena pest jih je vkup v dolnji Avstriji, pa kako branijo svoje narodno pravo?! Posnemajmo jih.

tako lehke in njen glas tako vesel, kot so njene roke bile pridne in gibčne.

Najprej so šli v Novi Jork; a vročina in prah v mestu sta bila skoro nestrpljiva. — Ostali so tu en sam dan in doktor Jeremija je bil edini v družbi, ki se je upal iz gostilne na ulico. Za malo časa ste šli tudi gospa Jeremijeva in Jerica ven, kupovat čepic, kajti prva je imela pri sebi le staro rumeno in pa lilo in rudočo ter se je bala, da ti bi ne bili primerni za Saratago.

Doktor pa blezo nij čutil niti vročine niti prahu ter je obiskaval nekatere zdravnike, katerih več mu je bilo na vseučilišču jako udanih in jih nij videl uže mnogo let. Ves dan je ponavljal staro znanje in prijateljstvo. Zvečer je prišlo nekaj teh najdenih dobrih prijateljev v gostilno predstaviti se gospe Jeremijevoj in njenima družicama. Pozno v noč so se živo pogovarjali ti bolj postarani gospodje,

Iz deželnih zborov.

Kranjski deželni zbor.

(VIII. večerna seja. 21. aprila.) (Konec.)

Dr. Zarnik se g. zastopniku vlade zahvaljuje za največji kompliment, napram svoji stranki, katerega mu je izrazil s tem, da je izrekel, da vlada njegove pohvale ne želi in tudi nikdar želela ne bode. Ko narodna stranka deželnega zbora dolgo časa nij hotela sprejeti, se je reklo, da to nij storila zaradi nji priljubljenega mežnarstva in klerikalstva, ali to vse nij bilo res, narodna stranka samo le zaradi §. 35. šolske postave nij hotela sprejeti in še le, ko je tadanji deželni predsednik baron Konrad bil v imenu vlade v šolskem odseku dal določno zagotovilo, da ne bode vlada §. 35. nikdar drugače tolmačila, kakor ga tolmači narodna stranka, se postava nikdar sprejela ne bila. Če g. deželni predsednik svetuje, naj bi napravili novo v tem paragrafu bolj določno govorečo postavo, bilo bi to toliko, ko prazno slamo mlatiti, kajti tako naivni nijsmo, da bi mislil, da bode sedanja vlada tako postavo potrdila.

Če nadalje g. predsednik deželne vlade trdi, da vlada ne pozna strankarskega stališča, je to popolnem neistinito, kajti sam minister Unger je rekel v državnem zboru, da je sedanje ministerstvo strankarsko ministerstvo. V konstitucionalni državi pa ne sme odločevati stranka, ampak postava in pravica, kajti resnično to izjavi dobro znana brošura „Lasser genannt Auersperg,“ če pravi: „Parteirecht ist kein Recht!“

Dežman pravi, da njega nij volil narod, nego veliki posestniki v deželni odbor, da pa sigurno, šaljivo pristavi, on zmirom z gorkim srcem pravice in blagostanje slovanskega naroda na Kranjskem zagovarja. Seveda, da je vitez biriških volitev za napade na večino deželnega odbora hvaležen in ga hvali, da je mož!! kdo? — Vesteneck!

Potoži tudi stari renegat, da mu narodni deželni odborniki pri važnih političnih stvareh nič ne povedo in da njega kot referenta normalno-šolskega zaklada nij volil deželni odbor v deželni šolski svet, samo zato ne, ker nij pristaš narodne stranke. Potem tudi obžaluje, da se „tako izvrstna moč,“ kakor vitez biriških volitev Vesteneck, nij volil v nobeden odsek. Ko so se volili isti, kateri se imajo mej učiteljstvom nasvetovati za deželni šolski svet, je on samo zaradi tega, da je v deželnem odboru več miru in prijaznosti, baje volil

spominjali se minolosti in raznih dogodkov iz svoje mladosti. Podoba je bila, da jih je prešinila nekdanja veselost, tako živo so se smijali, ko hitro je kdo povedal kako dogodbico iz starih časov. Doktor Jeremija je bil svojim prijateljem močno priljubljen; skoro vsaka povest iz vseučilišnega časa (razen onih, ki jih je sam pripovedoval) se je nanašala na kako dogodbo, pri kateri je on sam imel veselo in častno nalogo; vse tri slušateljice, zlasti pa Jerica, ki je bila za doktorja vsa navdušena, so radostno poslušale te nove priče njegove vrednosti.

Pogovori pa niso bili taki, da bi bile gospe izključene iz njih. Jerica se je znala izvrstno vesti proti bolj postaranim gospodom in doktor jo je kaj rad vtikal v razgovor. In močno je spodbujala veselost in dobro voljo zbrane družbe, zlasti s svojimi šaljivimi napadi in da je nagloma odgovarjala na zvita in časih

enega, o katerem je vedel, da je odločni pristaš dr. Bleiweisa. Kar se tiče drugega, neče govoriti, akoravno bi bil uže imel priliko, to storiti v državnem zboru, ko je stvar nekdo na dnevni red pritiral, kar pa je opustil, baje z namenom, da bi se v državnem zboru ne pralo umazano perilo Kranjske.

Slednjič zopet zabavlja predlogu dr. Zarnika, da se morejo vsi predlogi deželnega odbora izročiti deželnemu zboru tudi v slovenskem jeziku in toži, koliko tisk in prestave deželo denarja veljajo.

Deželni glavar vit. Kaltenegger odgovarja na napade Vesteneckove, da se je poročilo deželnega odbora do zdaj, kolikor je on deželni glavar, zmirom enako izdelovalo. V deželnem odboru pak se vsaka stvar uže pri obravnavi določi, katera ima priti v poročilo.

Poročevalec odseka za pretres poročila deželnega odbora izvoljenega, ustavoverni grof Margheri jako osorno odgovarja vitez biriških volitev Vestenecku. Odbor je svojemu nalogu zadostil popolnem, ko bi bil tudi cele polne knjige predlogov nasvetoval, ne bi se mogel svetiti govorniški talent vitez Vestenecku v jasnejem svitu, ob 11. uri pred polnočjo, nego smo ga imeli občudovati priliko zdaj, ko je odbor po izreku g. Vestenecka nasvetoval tako kumerne ali suhe predloge.

Sprejmo se potem vsi oddelki poročila do §. 9, kateri razpravlja knjige in časnike. Deželni predsednik Widmana k temu oddelku opomni, da nij res, da bi se slovenski jezik iz srednjih šol izrival, kakor to poročilo deželnega zbora v tem oddelku trdi. Na gimnaziji v Kranji se uče razen geografije, naroslovja in matematike vsi drugi predmeti v slovenskem jeziku. Imenovani predmeti pa samo zato ne, ker nij potrebnih knjig. Na gimnaziji v Ljubljani se uče v treh razredih isti predmeti v slovenskem jeziku, tudi v Novem mestu, kot učni jezik. Da se je „Jesekov“ „Prirodnoznanstveni zemljepis“ kedaj na gimnaziji ljubljanske odpravil kot šolska knjiga, nij res, saj nikdar kot taka dopuščena nij bila, da se pa načrt postave, sklenene po deželnem odboru v obziru slovenskega jezika na ljubljanskejši višji realki nij potrdila, ima razlog v tem, da hoče načrt omenjene postave učence k učenju slovenskega jezika siliti, kar po zdaj obstoječih postavah nij dovoljeno.

Dr. Schrei, kateri svojo vednost pri vsakej stvari ponuja napredaj, ne more si kaj, da bi ne odprl ust, če ravno nič novega ne pové. Posebno se mu potrebno zdi, imenovanje

zbadljiva vprašanja in šale starega, neoženjenega zdravnika, kateremu je od prvega trenotka posebno dopadala.

Emilija je radostna in pazljivo poslušala pogovore, ki so jo mikali od tako različnih strani; z Jerico jo občudovala prijatelje doktorjeve, ki vsi so močno obžalovali njeno nesrečo. Gospa Jeremijeva pa je bila ponosna, vesela in srečna in s seboj tako zadovoljna, ko je sede v mehkem naslonjači pazno poslušala, kako so hvalili mladost njenega moža, da jej je Jerica pred spanjem poslovivši se od nje rekla: „Zdi se mi, da se vam stara, rumena čepica izvrstno poda in da so bile nove jej popolnem odveč.“

Ko je doktor Gryseworth iz Filadelfije, ki je bil mnogo let učenec našega blagega doktorja, slišal, da misli družba drugo jutro odriniti gori po Hudsonu, izrazil jim je svoje veselje, da jih bode našel na parobrodu. Pred-

dr. Mrhalovo osvetiti in kot popolnem redno in po postavi pravično naznačiti. Le krona, ne deželni zbor, ima kot postavodajalec pravico, postaviti i tolmačiti, kjer dvomljivo to določuje državljanski zakonik, tedaj je imenovanje od strani krone popolnem v redu in i upravno-sodišče ne bode moglo zavzemati drugega stališča, nego jaz in moji somišljeniki. Končno svetuje prelaz na dnevni red o predlogih odbora v tej zadevi.

Dr. Zarnik proglašuje to kot veliko netaktnost, da se krona v nasprotni strani v debato meša. Ne krona, ampak ministri, ki imenovanje kontrastirajo, so za njega odgovorni. Ko so v državnem zboru svoj čas veliki hrup zagnali zaradi imenovanja barona Conrada kot cesarskega namestnika na gornjem Avstrijskem in pred kratkim proti baronu Rodiču kot namestniku v Dalmaciji, nij ne enemu ne drugemu ministru v glavo padlo za to krono na pomaganje klicati in odgovorno delati, kakor se je to jako netaktno zgodilo tukaj. Kdor pa ne ve, da je „präsentation“ isto ko „vorschlag“ naj bere „Pachmanns Kirchenrecht.“

Poročevalec dr. Poklukar odgovarja, da kar se tiče obzira na manjšino deželnega zbora pri volitvah v odseke, da se ona gotovo nema prilike pritoževati, kajti v vseh odsekih so bili njeni udje zastopani. Da pa ona ne ravná po istem principu konvencije, to nam je pokazala pri volitvah odsekov v mestnem zastopu ljubljanskem, ko v tri najvažnejše odseke nij volila nobenega narodnjaka, in tri poštene narodne mestne odbornike popolnem prezirala. Da pa mi nijsmo volili ene od g. Dežmana naglašane osebe v noben odsek, smo storili zaradi tega, ker je ta osoba kot uradnik postavila jako malo spoštovala, popolnem prezirala, mi pa smo tega mnenja, da taka osoba nij za noben odsek in mi nje tudi, dokler bodemo imeli mi večino, nikdar volili ne bomo. Predlogi, katere stavi odsek, varujejo le pravico dežele, katera ima gotovo mnogo povoda, gledati na to, da je v deželnem šolskem svetu, kateri določi ustanovo šol, in za katere dežela uže zdaj 160.000 gld. na leto plačuje, dovoljeno zastopana. Stvar pa je za obe stranki enaka, kajti politični sistem se tudi na za drugo stranko neprijazno stran presuče. Upravno sodišče tedaj naj odloči in če ne bodo to storili tako, kakor mi mislimo, bodemo postavili popravili.

Predlog dr. Schreia se ovrže in sprej-

stavil je Jerici svoji hčeri, kateri če peljati v Saratogo k njunej stari materi, ki se je za poletje uže tam nastanovila.

Bilo je polnoči, predno se je Jerica umirila in svojo vedno živo domišljijo, ki so jo nade na veselje bodočega dneva močno razdražile, toliko vtišila, da je mislila na potrebo, okrepčati se v spanji; Emilija je morala nazadnje omejiti njeno veselost in zgovornost ter se je odločno branila, da bi se še katerikrat zasmijala ali pa še eno besedo poslušala. Ko je videla se obsojeno k molčanju, zaspala je h kratu. Nikakor nij vedela da je Emilija, ki je navadno dobro spavala, takrat skrbela le za njo; sama namreč nij mogla nikakor zaspati in na jutro nij bila okrepčana in je mila, da bi bila po noči le zatisnila oko.

Jerica je trdno spala, dokler je nij izbudila gospica Grahamova. Zastrmela je, ko jo je videla popolnem napravljeno stati tik svoje

mo se vsi drugi predlogi in končno odobri vse poročilo o delovanju deželnega zbora brez daljše debate.

Ko se je rešilo mnogo manj važnejših peticij, med drugim dovolilo čebelarskemu društvu 200 gld. podpore, prošnja deželnih uradnikov, da bi imeli enako plačo, ko c. k. uradniki pa odbila, je dnevni red končan.

Deželni glavar sklene v daljšem govoru deželni zbor. On pravi: Današnje slovo je tem večjega pomena, ker obsega dobo 6 let in se mu tedaj treba zdi nekoliko delovanje deželnega zbora osoditi. Osem poslancev je umrlo o teku teh let namreč g.g. grof Auersperg, baron Rastern, F. Rudesch, Irkič, Jugovic, dr. Costa, Koren in fajmošter Pintar. Izstopili so: dekan Gabrijan, dr. Suppan, V. C. Supan, Svetec in dr. Razlag. Glavar sedaj našteva od deželnega zbora sklenjene postavbe med katerimi so šolstvo zadevajoče najvažnejše. Pa tudi za ceste in za povzdigo deželne kulture se je sklenilo mnogo postav.

Leta 1871 smo imeli 20 odstotkov doklade na vse direktne davke in pa 20 odstotkov doklade na vino, mošt in meso za zemljišno odvezo. Iste davke imamo danes še, zraven je prišlo le 18 odstotkov doklade za šolstvo. Deželno premoženje je znašalo l. 1871: 1.433.629 gld. zdaj: 1.427.042 gld. Če se pa pomisli, da ima dežela še mnogo izterjati zdravstvenih stroškov, se je premoženje dežele pomnožilo ne pomanjšalo!

Premoženje ustanov se je jako pomnožilo. L. 1871 je znašalo 840.180 gld., zdaj 1.184.179 gld. Za javno varnost se je plačevalo l. 1871 16.916 gld. zdaj 40.319 gld. Za zdravstvene zadeve l. 1871: 162.357 gld.; zdaj 175.684 gld. Za šolstvo l. 1871: 7931 gld.; zdaj 12.550 gld. in 179.992 gld. za plačo učiteljev. Za zidanja cest l. 1871: 15.000 gld. zdaj 20.000 gld. Za priprego (Vorspanu) l. 1871: 13.400 gld. zdaj 5130 gld.

Govornik potem naglašuje, da je dežela dobila pri državnem sodišči mnogo pravnih, in se z ljubljansko občino zaradi stroškov za bolnike mirnim pôtom vravnala.

Deželni glavar nazadnje hvalo izreka za mnogo prijaznost, katero so mu poslanci izkazali in obžaluje, če nij mogel vselej vsem vstreči. Predno sklene govor, zavijti se obligatno kadilnico proti Widmannu in vladi in hvale mnoge, sicer nam nepoznane, od nje deželi skazane „gnade“. Končno zakliče trikratni „Hoch!“ in „Slava!“ nj. veličastvu cesarju,

postelje; jako nenavadna prikazen, ki je prevrnila navadni red popolnem, ker Jeričini jutranji poljub je Emiliji navadno naznanjal, da se dani.

„Jerica! ura je šest, in ob sedmi se odpelje parobrod. Doktor je uže trkal na najine duri.“

„Kako trdno sem spala!“ vskliknila je Jerica. „Radovedna sem, ali je lep dan.“

„Lepo je,“ odvrnila je Emilija, „a zelo vroče.“ „Solnce je tako svitlo sijalo noter, da sem zaradi vročine zaprla zatvornice.“

Jerica se je priganjala, da bi zamujeni čas prihitela. Nij še bila popolnem oblečena, ko so jo uže poklicali k zajutreku, ki je čakalo potnike. Imela je še zakleniti svoj kovčeg in Emilijin ter jih je silila, naj gredo naprej k zajutreku, ona bode čez malo minut prišla za njimi.

(Dalje prih.)

kar zbornica navdušena s ponavljanimi „Slava“-klici odobri.

Dr. Bleiweis se zahvali deželnemu glavarju za njegovo za korist dežele neumorno delovanje. Zato izreka deželni glavar hvalo in potem proglašuje deželni zbor kranjski kot zatvoren.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. maja.

Nadvojvoda *Albrecht* potuje zdaj po Ogerskem in vojsko ogleduje. Imel je stanovati v Pešti v „ogerskem hotelu“. Ali ker so Magjari v isti hotel turške softe vteknili, nij hotel iti nič v Pešto, temuž je šel precej dalje.

Na Dunaji se je „*katoliški shod*“ prvega maja odprl. Predsednik je bil grof E. Belkredi, ki je svoj govor končal: stojmo čvrsto pri cesarji in državi, a držimo se ravno tako srčno papeža in škofov. Prišlo je od zunaj iz Francoskega, Nemškega, Angleškega, Španskega več telegramov.

Magjari pa v Pešti slavé in odlikujejo s tako strastjo turške softe, ki so prišli na obiskavanje tja, kakor da bi se s tem res Turkom kaj pomoči moglo ali Slavjanom kaj škoditi! Zadnjega aprila je 15 magjarskih deputacij bilo pri Turkih, kateri so nekateri precej umazani. Zlasti magjarski študentje se močno napenjajo za vredne sebi brate Turčine.

Virusne države.

Na *Ruskem* je veliko navdušenje za vojno. Moskovski mestni zbor je dal 1 milijon rubljev, peterburški poldrugi milijon za oskrbovanje ranjenih vojakov. Za glavnima mestoma dajejo vsa druga mesta in posamezni bogataši obilo.

Srbija je baje vse pripravila, da bode do 10. maja imela zopet deset brigad milic na nogah, kateri se bodo zbrali ob Timoku.

V *angleškem* parlamentu je Gladstone 30. apr. predlagal resolucijo, da naj se izreče, da je porta izgubila za tako dolgo simpatije in moralno pravico podpore upati od angleškega naroda, dokler ne bode svojega vladanja tako izpremenila, kakor to zahteva pravičnost, človečnost in gotovost svetovnega miru. — O tej resoluciji bode v ponedeljek debata.

Francoski minister vnanjih stvari, Decazes je zbornici predložil rumeno knjigo in tudi okrožnico od 25. aprila, v katerej Francija naznanja, da bode držala v tej vojski najbolj natanko in strogo nevtralnost.

Italija oporeka, da bi nameravala kedaj Albanijo zasesti. Ona hoče le v južnih lukah nekaj ladij postaviti, da bodo varovali interese italijanskih sorojakov.

Domače stvari.

— (Naš čestiti konfiskator) in posebni prijatelj „Slov. Narodu,“ c. kr. državni pravdnik v Ljubljani g. Josip Peršič, je dobil naslov in značaj svetovalca višje deželne sodnije. Mi mu prav srčno želimo, da bi skoro tudi res k deželnej sodnji v Gradec odšel.

— (Valvazorja) je pri Blazniku izšel včeraj deveti zvezčič.

— (Z Bleda.) Poroča se nam, da se je denes ces. kr. brzojavna poletna postaja na Bledu odprla.

— (Vol znorel.) S Pivke na Notranjskem se nam piše; Nedavno je kupil nek Bečan vola v Nerinu. Vol je bil, kot sosedje pričajo, od steklega psička vgrizen in radi te sumljivosti od gospodarja zgornjemu prodan, in res čez tri dni je vol začel k sreči v hlevu neizrečeno tuliti in tako razsajati, da je gospodar komaj pete odnesel pred njim in si življenje rešil; razdejal in razkopal je vol vse, kar je bilo v hlevu in si s tem glavo ob zid vso razpraskal; k njemu drugače nij bilo moč,

kot da so od zgoraj strop razkopali, potem ga z vrmi zajeli, in tako visečega in vedno grozno tulečega se sekirami pobili. Prodajalca pa kupec za oškodovanje toži.

— (Obligacije kranjske zemljiš-
čine odveze), ki so bile 30. aprila 1877.
I. izsrečkane, so: s kuponi po 50 gld. št. 14,
86, 247, 327; s kuponi po 100 gld. št. 488,
649, 1175, 1210, 1233, 1257, 1332, 1397,
1485, 1758, 2013, 2086, 2118, 2182, 2191,
2374, 2488, 2501, 2581, 2806, 2812, 2825,
3036, 3052, 3083, 3122; s kuponi po 500 gld.
št. 20, 69, 83, 429, 530, 603, 620, 655, 672,
746, 800, 802; s kuponi po 1000 gld. št.
121, 184, 254, 297, 386, 400, 461, 531,
612, 626, 850, 1100, 1160, 1246, 1249,
1294, 1492, 1512, 1603, 1692, 1717, 1763,
1821, 1831, 1883, 1901, 2044, 2160, 2217,
2225, 2282, 2295, 2309, 2338, 2430, 2443,
2499, 2552, 2562, 2592, 2594, 2620, 2653,
2694, 2704, 2730, 2808, 2813, 2822, 2881;
s kuponi po 5000 gld. št. 248, 312, 644;
litt. A št. 361 za 10.000 gld.; št. 1301 za
90 gld.; št. 1507 za 100 gld.; litt. A št.
1578 za 1000 št. 1630 za 5000 gld.; litt. A
št. 1736 za 5600 gld.; št. 1738 za 300 gld.;
št. 1760 za 50 gld.; litt. A št. 1763 za
4000 gld.; od obligacije litt. A. št. 463 za
22.960 gld. z dležnim zneskom 15.060 gld.
Omenjene obligacije se bodo v izsrečkanih
kapitalnih zneskih v avst. velj. po šestih me-
secih od dneva srečkanja po predpisu postav-
nih pravil v gotovem denarju pri kranjskej de-
želnej blagajnici v Ljubljani plačevale, katera
bo tudi za neizsrečkani znesek 7900 gld. od
obligacije litt. A. št. 463 za 22.960 gld. novo
obligacijo izročila. Zaduje tri mesece pred
zapadnim obrokom zamenjuje (skontira) de-
želna blagajnica v Ljubljani izsrečkane obli-
gacije, kakor tudi vse kupone kranjske zem-
ljiščne odveze proti 4% natančno po dnevih
zračunjenem odbitku na korist zaklada kran-
jske zemljiške odveze. Razen omenjenega se
še to naznanje daje, da se lastniki sledečih
uže poprej izsrečkanih obligacij še niso opla-
čali za plačilo s kuponi št. 74, 443 po 50 gld.
št. 49, 137, 346, 347, 494, 543, 601, 1142,
1254, 1843, 1855, 1930, 1937, 1939, 2041,
2051, 2144, 2369, 2576, 2928 po 100 gld.;
št. 211, 218, 310, 480, 553, 569 po 500 gld.;
št. 234, 244, 290, 507, 708, 893, 987, 1590,
2037, 2254, 2302, 2830, po 1000 for.; št.
218, 389 po 5000 gld.; litt. A. št. 1557 po
100 gld. Ker po nastopu za izplačanje izsreč-
kanih obligacij odločenega časa pravica za
plačevanje obrestij odpade, torej se lastniki
navedenih obligacij opominjajo, naj se oglasijo
za izplačanje kapitalnih zneskov, ter se bodo
obrestji, ako bi jih privilegirana c. kr. av-
strijsko-narodna banka na kupone iz dobe po
nastopu, za izplačanje kapitala odločenega
časa izplačala, pri izplačanju kapitalnega zne-
ska obligacij odtegnili.

Dramatično društvo.

Občni zbor „slovenskega dramatičnega
društva“ za leto 1877 bode **18. maja** ob
6. uri po polu dne v čitalnični dvorani v
Ljubljani.

Vrsta razgovorov:

1. Ogovor predsednikov.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Volitev predsednika, blagajnika in novega odbora (10. odbornikov).
5. Posamezni predlogi.

Vsi udje so uljudno vabljeni.

V Ljubljani 1. maja 1877.

Janko Krsnik, Janez Murnik,
tajnik. predsednik.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Dunajska borza 2. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	58 gld.	25	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	63	90	„
Zlata renta	70	45	„
1860 drž. posojilo	106	75	„

Akcije narodne banke	762	—
Kreditne akcije	137	90
London	128	85
Napol.	10	30 1/2
C. k. cekini	6	13
Srebro	111	25
Državne marke	63	30

iz Dunaja.
Pri Slonu: Doringier iz Grada.
Eger iz Dunaja. — Dekleva iz Sla-
vine. — Fritsch iz Dunaja.
Pri Metli: Turkovci iz Karlovca.
Schnabler iz Trebiča. — Ecker iz
Prage. — Ovinz iz Dunaja.

1. maja:

Jodov vir Lipik
v Slavoniji

pošta in telegrafska postaja.

LIPIK

vroč (51° R.) jodov vir.

Posebno proti sifilidi, skrofulozi,
protinu, revmatizmu, proti boleznim v
mehurju, na koži in ženskim boleznim.

Pot: Od Dunaja ali Pešte po južnej že-
leznici do Barča ali Siska; od Siska s paro-
brodom, od Barča z vozem.

Na telegrafsko poročilo pošilja uprava ko-
peli dobre, krite vozove na imenovane postaje
za goste. (94—4)

Glavne zaloge lipiške vode: Dunaj pri
H. Mattoni, Pešt pri Lud. Edesky, Osjek
pri Gobetzky.

Dopisi na kopelno-zdravniško vodstvo
in direkcijo Dr. Kern.

„SLAVIJA“

vzajemno-zavarovalna banka v Pragi.

Program

devetega rednega občnega zbora,

ki bode zboroval dne **16. maja 1877** ob **9. uri dopoldne** v vlastnej hiši
banke „SLAVIJE“ na Senovážném náměstí št. pop. 978—II. v Pragi.

1. Letno sporočilo o poslovanji banke v letu 1876.
2. Sporočilo računskih pregledovalcev.
3. Prememba pravil.
4. Volitve:
 - a) štirih členov in namestnikov v opravilno svetovalstvo;
 - b) treh računskih pregledovalcev in dveh namestnikov;
 - c) osmero sodnikov za razsojanje preprirov poleg §. 39 spl. pr.;
 - d) poverjenikov za posamezne glavne zastope.
5. Ustanovljenje nagrade računskim pregledovalcem.

Izpisek iz pravil.

§. 31. III. Občnih zborov udeleževati se, glasovati in voliti imajo pravico:

- a) ustanovniki;
- b) čeni, in sicer v odd. I, II. in III. takovi, ki imajo pri „Slaviji“ v enem letu
oddelkov zavarovan kapital vsaj 1000 gold., ali pa dohodek temu kapitalu enak
in so najmanjše cel leto uže družbeniki banke; v drugih oddelkih pa tisti, ki
imajo pri „Slaviji“ v enemu iz ostalih oddelkov zavarovano najmanjše 10.000 gold.
av. v. in so vsaj celo leto členi banke.

IV. V občnem zboru ima vsak samo en glas; nadomestovati dovoljeno je razen v slučajih,
ki so v §§. 26. in 28. spl. pr. obseženi, le na ta način, da se pooblaščen člen, kateri poleg §. 31.
splošnih pravil nima pravice udeležiti se občnega zbora, izkaže zato, in dobi poverilni list, s posebnim
pooblastilom, katero morata člen in pooblaščenec podpisati na blanketu, ki ga je ravnateljstvo v ta
namen in na prošnjo članovo pooblaščenec poslalo. Ravnateljstvo potem pooblastilo, ko ga je na-
tančno pregledalo in podpisalo, izroči namestovalcu.

V. Kdor se hoče udeležiti občnega zbora, mora to 8 dnij prej (letos tedaj do 8. maja)
oglasiti pri ravnateljstvu, kjer dobi poverilni listek in program občnega zbora

(102)

Opravnilno svetovalstvo

„SLAVIJE“, vzajemno-zavarovalne banke v Pragi.

(Nenaročeni natisi se ne honorirajo.)

„SLAVIJA“

vzajemno-zavarovalna banka v Pragi.

Program

k zboru družbenikov odd. III.

(društvo za vzajemno podedovanje),

ki bode dne **16. maja 1877** ob **10. uri dopoldne** v vlastnej hiši banke
„SLAVIJE“ na Senovážném náměstí št. pop. 978—II. v Pragi.

1. Sporočilo za leto 1876.
2. Volitev treh členov in treh namestnikov v pregledovalni odbor.

Poverilni listki dobé se 8 dnij pred zborom (letos tedaj do 8. maja) v prostorih glavnega
ravnateljstva (pop. št. 978—II. na Senovážném náměstí).

(103)

Opravnilno svetovalstvo

„SLAVIJE“, vzajemno-zavarovalne banke v Pragi.

(Nenaročeni natisi se ne honorirajo.)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“